

**ERUNG SICHERES ARBEITEN AM BAU
SICHERES ARBEITEN AM BAU KOOR.**

Obsah	strana
Predhovor	4
Koordinácia stavebných prác	5
Čo musí spraviť stavebník?	5
Čo musí spraviť koordinátor dokumentácie?	6
Čo je plán bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci?	7
Čo je podklad pre všetky ďalšie práce?	8
Čo musí spraviť koordinátor bezpečnosti na stavenisku	9
Čo musia spraviť podniky realizujúce stavbu?	10
Zabránenie pádom	11
Kedy zákon vyžaduje opatrenia na zabránenie pádu?	11
Aké opatrenia na zabránenie pádu jestvujú?	12
Primárne spôsoby zabezpečenia proti pádu	12
Sekundárne spôsoby zabezpečenia proti pádu	13
Osobné ochranné prostriedky (poistné lano)	14
Lešenia	16
Kedy sú lešenia povinne predpísané?	16
Na čo treba dbať pri stavbe lešení?	16
Na čo treba dbať pri používaní lešení?	18
Na čo treba dbať navyše pri špeciálnych typoch lešení?	18
Fasádne lešenia (kovové lešenia, rebríkové lešenia)	18
Pojazdné stojanové lešenia	18
Kozové lešenia	20
Konzolové zavesené lešenia	20
Konzolové votknuté lešenia	21
Záchytné strešné lešenia	21

Predhovor

V porovnaní s iným odvetviami sú pracujúci v oblasti stavebníctva vystavení mimoriadne vysokému riziku úrazu a ochorenia. V Európskej únii je stavebníctvo s viac ako 1000 smrteľných úrazov ročne na špičke rizikami ohrozených sektorov. V celosvetovom meradle je v porovnaní s inými povolaniami riziko pracovného úrazu so smrteľnými následkami pre pracovníkov v stavebnom sektore viac ako tri razy vyššie a riziko zranenia dvojnásobné. Viac ako 99 % stavebných podnikov v Európe predstavujú malé a stredné podniky (MSP). Tieto malé a stredné podniky v sektore stavebníctva sú najčastejšie postihnuté pracovnými úrazmi. Najčastejšími príčinami úrazov v stavebníctve sú v celej Európe pády z výšky.

Takisto na stavbách v Rakúsku je úrazovosť viac ako dvakrát vyššia než priemer vo všetkých odvetviach hospodárstva spolu. Viac ako jedna pätina všetkých pracovných úrazov a viac ako jedna tretina všetkých smrteľných pracovných úrazov sa v Rakúsku týka stavebníctva.

Mimoriadne rizikové situácie vznikajú na staveniskách najmä preto, lebo na nich súčasne alebo postupne vykonávajú práce pracovníci rôznych zamestnávateľov. Celoeurópske prieskumy ukázali, že podstatná časť týchto úrazov na stavbách súvisí s chybami v plánovaní, nedostatočnou organizáciou a chybnou koordináciou prác a ochranných opatrení, ktoré treba uskutočniť.

Európska únia sa preto dohodla na celoeurópskej kampani týkajúcej sa bezpečnosti práce na staveniskách v roku 2003. V jej rámci sa na širokej úrovni, tak na národnej ako aj na úrovni celej EÚ, uskutoční informačná kampaň - najmä pre malé a stredné podniky - zameraná na ťažiská koordinácia stavebných prác a zabezpečenie proti pádu. Kampaň na staveniskách v EÚ budú sprevádzať ťažiskové akcie inšpektorátov práce všetkých členských štátov, realizované podľa zásad platných v celej Európe. Výsledky tejto kampane na staveniskách Európska únia vyhodnotí a následne sa v októbri 2004 uskutoční vo všetkých členských štátoch Európsky týždeň s ťažiskovou témou „Bezpečnosť práce na staveniskách“.

Predkladaná brožúra chce byť príspevkom k ťažiskovým problematikám „koordinácia stavebných prác“ a „zabezpečenie proti pádu“.

Koordinácia stavebných prác

Istá štúdia zadaná Európskou úniou ukázala, že dve tretiny všetkých úrazov na staveniskách vyplývajú z chýb pri projektovaní stavieb a z nedostatočnej organizácie staveniska a koordinácie zúčastnených podnikov, pričom to všetko sú chyby, ktoré majú príčinu v rozhodnutiach prijatých pred začiatkom stavby.

S cieľom zlepšiť túto situáciu vydala EÚ t. zv. „staveniskovú“ smernicu 92/57/EHS, ktorá bola v Rakúsku aplikovaná spolkovým zákonom o koordinácii pri stavebných prácach (Bauarbeitenkoordinationsgesetz - BauKG), BGBl. I č. 37/1999, zmenený zákonom o reforme ochrany zamestnancov (Arbeitnehmerschutz-Reformgesetz, ANS-RG, BGBl. I č. 159/2001.

Ak by sme sa pokúsili zhrnúť obsah zákona o koordinácii pri stavebných prácach do jediného hesla, to by muselo znieť:

Organizácia a koordinácia namiesto improvizácie

S cieľom uskutočniť túto zásadu sa zákon o koordinácii pri stavebných prácach na základe princípu zamerať sa na tých, ktorý súčasný stav zapríčiňujú (zásada pôvodcu), obracia v prvom rade na stavebníka: Stavebník sa musí postarať, aby v prípravnej fáze stavebného zámeru bola bezpečnosť práce rovnocennou témou, aby boli zásady bezpečnosti práce zahrnuté do plánovania a aby boli aplikované prostredníctvom zmluvy o vykonaní stavebného diela.

Čo má spraviť stavebník?

Stavebník sa stará o to, aby návrh, vypracovanie vykonávacieho projektu a príprava stavebného projektu ako aj odhad predpokladaného trvania prác zohľadňovali zásady prevencie rizík.

- Stavebník uloží projektantom, aby pri návrhu, vo vykonávacom projekte a v príprave stavebného projektu aplikovali zásady prevencie rizík,
- zašle inšpektorátu práce predbežné **oznámenie** (výnimka: drobné stavby) s podstatnými údajmi o stavebnom zámere,
- ďalej ustanoví skúseného odborníka z oblasti stavebníctva ako koordinátora bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pre fázu projektovania (**koordinátor dokumentácie**) a pre fázu realizácie (**koordinátor bezpečnosti na stavenisku**), ak na stavenisku súčasne pôsobia (alebo ihneď po sebe nasledujú) zamestnanci viacerých

- postará sa, aby koordinátor dokumentácie vypracoval **plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci** (výnimka: drobné stavby bez mimoriadnych rizík),
- postará sa, aby koordinátor dokumentácie vypracoval **podklad** pre všetky ďalšie práce,
- postará sa, aby podniky realizujúce stavbu **aplikovali** plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podkladu – začlenením oboch dokumentov do zmluvy o zhotovení stavebného diela,
- ak je koordinátorom bezpečnosti upozornený na potrebné **zmeny** plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo podkladu, pričíní sa o aplikovanie zmeneného plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci príp. podkladu,
- ak je koordinátorom bezpečnosti upozornený na **riziká pre zamestnancov**, postará sa, aby podniky realizujúce stavbu tieto riziká odstránili.

Stavebník, ktorý spravidla nebýva odborníkom v stavebníctve, využije na realizovanie svojho stavebného zámeru stavebného manažéra, ktorému dôveruje a ktorý sa nazýva vedúci projektu, a na tohto **vedúceho projektu** prenesie zodpovednosť podľa zákona o koordinácii pri stavebných prácach. Kto bude ustanovený ako vedúci projektu, to záleží výhradne od rozhodnutia stavebníka.

V zhode so všeobecnými právnymi zásadami a platnými úpravami týkajúcimi sa výkonu povolania majú stavebníkom poverení stavitelia, autorizovaní technici, technické kancelárie atď. povinnosť upozorniť stavebníka, ktorý nemusí byť informovaný o zákone o koordinácii pri stavebných prácach, na povinnosť ustanoviť koordinátorov a na ostatné záväzky vyplývajúce pre neho z tohto zákona (**povinnosť vystríhať a upozorniť**).

Čo má spraviť koordinátor dokumentácie?

- Úlohou koordinátora dokumentácie je koordinovať projektantov pri presadzovaní zásad prevencie rizík,

- ďalej vypracúva **plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci** a spracúva **podklad** pre všetky ďalšie práce,
- dbá na to, aby plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci spolu s podkladom zohľadnil stavebník príp. vedúci projektu – čo sa deje ich **začlenením do tendrovej dokumentácie**.

Zaradením plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podkladu pre všetky ďalšie práce do tendrovej dokumentácie budú podniky realizujúce stavbu zmluvne zaviazané preniesť plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podklad do praxe (skúsenosti dokazujú, že akékoľvek opatrenia, ktoré neboli dohodnuté už v súťaži, možno v realizačnej fáze uskutočniť väčšinou len za cenu dodatočných nákladov pre stavebníka, sú totiž spojené s dodatočnými pohľadávkami zo strany podnikov realizujúcich stavbu).

Čo je plán bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci?

V prípade všetkých „väčších stavieb“, pri ktorých je nutné poslať predbežné oznámenie inšpektorátu práce (rozsah všetkých stavebných prác presahuje 500 osobodní), alebo ak sa majú vykonávať práce, ktoré sú spojené s mimoriadnymi rizikami pre bezpečnosť a zdravie zamestnancov (napr. stavebné práce v podzemí, práce s výbušninami, práce v prostredí so stlačeným vzduchom, práce s ťažkými prefabrikátmi, práce v blízkosti vysokého napätia a pod.), musí sa vypracovať plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Tento plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci musí konkrétne obsahovať:

- Podstatné údaje o **stavebnom pozemku** a o **okolí staveniska**, ako napr. vstavky,
- zoznam všetkých do úvahy prichádzajúcich prác spolu so zohľadnením ich časového priebehu, t. j. v bežnom prípade harmonogram výstavby – najčastejšie vo forme riadkového harmonogramu,

- potrebné úpravy týkajúce sa konkrétneho staveniska ako napr. osobitné opatrenia na zabezpečenie stavebnej jamy, ktoré sú potrebné kvôli komunikácii prechádzajúcej v bezprostrednej blízkosti,
- potrebné **opatrenia a zariadenia v prípade vzájomného ohrozenia**, t. zn. vtedy, ak môžu byť zamestnanci ohrození činnosťou zamestnancov iného podniku ako napr. zabránenie prácam nad sebou,
- **spoločné, viacerým podnikom slúžiace zariadenia**, ochranné zariadenia a opatrenia ako napr. postavenie záchytného strešného lešenia na zabezpečenie proti pádu pre všetky podniky, ktoré pracujú na streche, alebo naplánovanie spoločných sociálnych a hygienických zariadení pre všetkých zamestnancov pracujúcich na stavenisku,
- **stanovenie**, ktorý podnik musí to-ktoré opatrenie realizovať.

Čo je podklad pre všetky ďalšie práce?

Ďalej sa musí pre každú stavbu vypracovať podklad pre všetky ďalšie práce, z ktorého možno zrozumiteľne vyčítať plánované **opatrenia a zariadenia na neskoršie využitie**, údržbu a prestavbu až po búracie práce.

Tento podklad musí konkrétne obsahovať údaje napr. o:

- jestvujúcich upevňovacích bodoch (napr. háky používané pri čistení okien, strešné bezpečnostné háky),

- použitých stavebných materiáloch, ktoré môžu byť pri všetkých ďalších prácach na stavebnom objekte spojené s bezpečnostnými a zdravotnými rizikami,
- návodoch na montáž a demontáž použitých prefabrikátov a systémových stavebných dielcov,
- zariadeniach na údržbu lávok a na čistenie sklenených striech,
- prístupoch k exponovaným pracoviskám,
- umiestnení elektrických vedení a plynových potrubí.

Čo má spraviť koordinátor bezpečnosti na stavenisku?

- Úlohou koordinátora na stavenisku je koordinovať realizáciu zásad prevencie rizík, realizáciu ustanovení o bezpečnosti a ochrane zdravia platných pre konkrétne stavenisko a kontrolu náležitej aplikácie pracovných postupov zo strany podnikov realizujúcich stavbu,
- ďalej prispôsobuje plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zmenám, ku ktorým v praxi dôjde,
- dbá na to, aby sa podniky realizujúce stavbu riadili zásadami prevencie rizík a plánom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a aby náležite budovali zariadenia stanovené v podklade pre všetky ďalšie práce,

- organizuje medzi podnikmi realizujúcimi stavbu spoluprácu a koordináciu činností, ako aj vzájomné informovanie týchto podnikov,
- ďalej je povinný zabezpečiť opatrenia, ktoré sú potrebné na to, aby na stavenisko mohli vstupovať iba oprávnené osoby,
- ak koordinátor bezpečnosti zistí bezpečnostné a zdravotné riziká pre zamestnancov, bezodkladne informuje stavebníka príp. vedúceho projektu, a podniky, ktorých sa to týka. Ak jeho požiadavky na odstránenie takýchto závad neuposlúchnu, má právo obrátiť sa na inšpektorát práce.

Aby nedošlo k nedorozumeniu:

Koordinátor bezpečnosti má voči realizujúcim podnikom iba upozorňovaciu povinnosť, nie však právo nariaďovať, ibaže by mu stavebník takéto právo priznal a realizujúce podniky by s tým v zmluve o zhotovení stavebného diela súhlasili.

Keďže aj v súvislosti s činnosťou koordinátora bezpečnosti stále znova vznikajú nedorozumenia, treba uviesť, že koordinátor bezpečnosti nie je akýmsi inšpektorom bezpečnosti práce, ktorý by v realizujúcich firmách kontroloval dodržiavanie zákonov.

Koordinátor bezpečnosti má za úlohu - ako to hovorí aj názov jeho funkcie - predovšetkým

- starať sa o veci týkajúce sa viac než jednej firmy,
- starať sa o všetky zariadenia slúžiace viacerým podnikom,
- sledovať možné vzájomné ohrozenie zamestnancov rôznych podnikov
- a predovšetkým má dbať na to, aby sa realizoval plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a aby sa tento plán v prípade potreby prispôboval.

Čo musia spraviť podniky realizujúce stavbu?

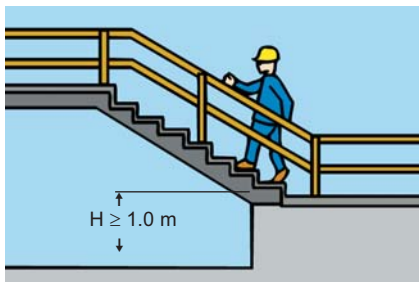
- V zhode so všeobecnými právnymi zásadami a platnými úpravami týkajúcimi sa výkonu povolania majú stavebníkom poverení stavitel', autorizovaní technici, technické kancelárie atď. povinnosť upozorniť stavebníka, ktorý nemusí byť informovaný o zákone o koordinácii pri stavebných prácach, na povinnosť ustanoviť koordinátorov a na ostatné záväzky vyplývajúce pre neho z tohto zákona (povinnosť vystríhať a upozorniť).
- Pri realizácii stavby musia podniky dodržiavať predpisy na ochranu zamestnancov (zákon na ochranu zamestnancov a zamestnankyň, vyhlášku o pracovných prostriedkoch, najmä vyhlášku o ochrane pracovníkov v stavebníctve atď.) platné pre stavebné práce.
- Podniky realizujúce stavbu uskutočňujú opatrenia stanovené v **pláne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci** a v **podklade** a zmluvne dohodnuté opatrenia.
- Podniky realizujúce stavbu spolupracujú s ostatnými podnikmi realizujúcimi stavbu, koordinujú svoje práce a ochranné opatrenia a tak zabráňujú ohrozeniu vlastných zamestnancov zapríčinenému činnosťou ostatných podnikov.
- Podniky realizujúce stavbu zohľadňujú **upozornenia** koordinátora bezpečnosti.

Zabránenie pádom

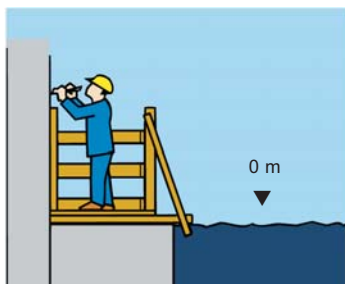
Pád z výšky je najčastejšou príčinou ťažkých a smrteľných pracovných úrazov na staveniskách.

Kedy zákon vyžaduje opatrenia na zabránenie pádu?

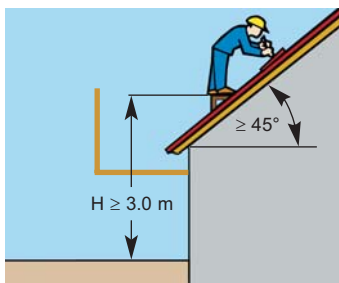
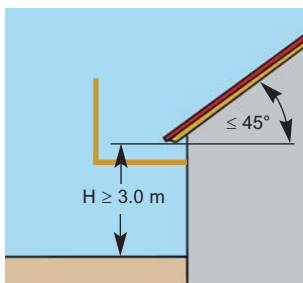
- V prípade otvorov v stropoch a podlahách (inštalácie otvory, otvory strešných svetlíkov, šachty, výkopy pre potrubia atď.),
- pri schodiskách a otvoroch v stenách s výškou pádu viac ako 1 m,

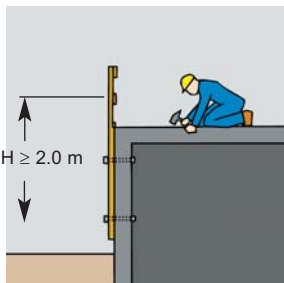
- na pracoviskách a dopravných cestách nad vodou (alebo látkami, v ktorých sa možno utopiť),

- pri prácach na streche s výškou pádu viac ako 3 m,

- na všetkých ostatných pracoviskách a dopravných cestách s výškou pádu viac ako 2 m.

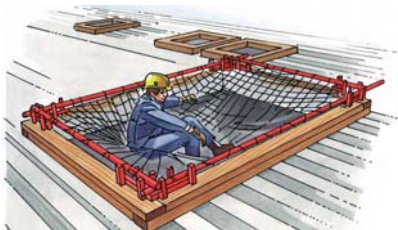

Aké opatrenia na zabránenie pádu jestvujú?

Primárne spôsoby zabezpečenia proti pádu

zabraňujú pádu pracovníkov a predmetov:

- **Kryty** na otvory, tieto kryty musia mať dostatočnú únosnosť a musia byť zhotovené tak, aby sa neposunuli.

- **Zábradlia** na hranách, kde hrozí pád (hrany stropov, podlahy lešenia atď.) skladajúce sa z držadla pre ruky („madla“), strednej výstuhy a zarážky pri podlahe,
 držadlá pre ruky: minimálna výška 1 m (výnimka: pri okenných otvoroch postačuje výška parapetu 85 cm)
 zarážky pri podlahe: vysoké najmenej 12 cm
 stredné výstuhy: medzi držadlom pre ruky a zarážkou pri podlahe, svetlá vzdialenosť dosahuje najviac 47 cm

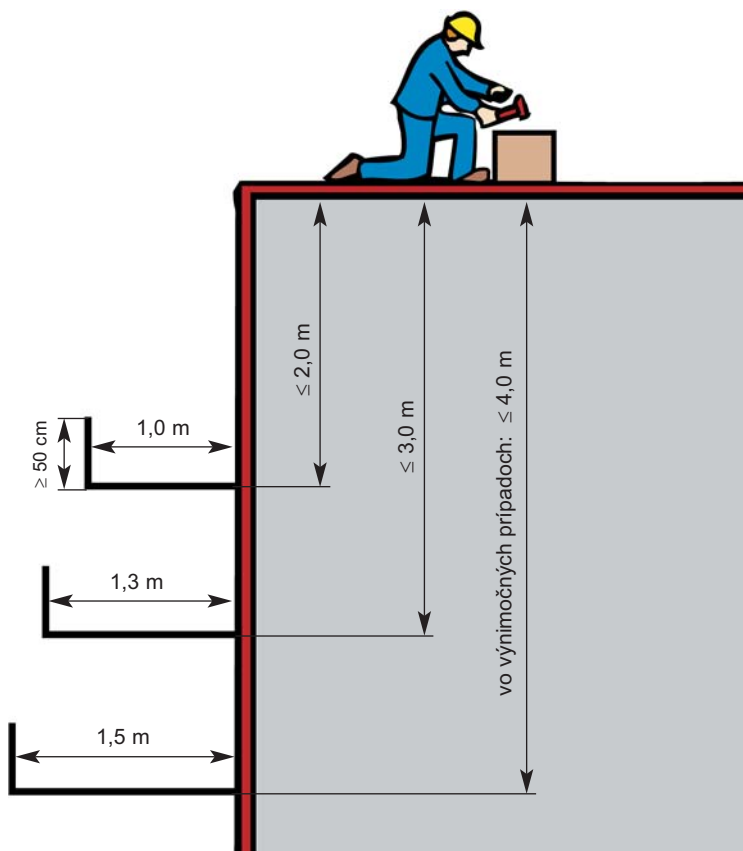

- **Zábrany** pomocou držiadiel pre ruky vo výške 1,00 m až 1,20 m, Zábrany treba umiestniť na lodžiách a balkónoch pri prístupových otvoroch, inak všeobecne vo vzdialenosti cca 2 m od hrany, kde hrozí pád.

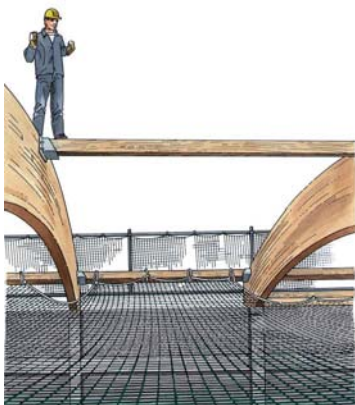
Sekundárne spôsoby zabezpečenia proti pádu

Ak nie je možné z pracovne technických dôvodov použiť primárne spôsoby zabezpečenia proti pádu, musia sa použiť sekundárne spôsoby zabezpečenia proti pádu, ktorých úlohou je zachytiť padajúcich zamestnancov alebo predmety:

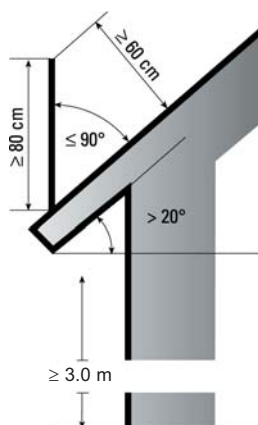
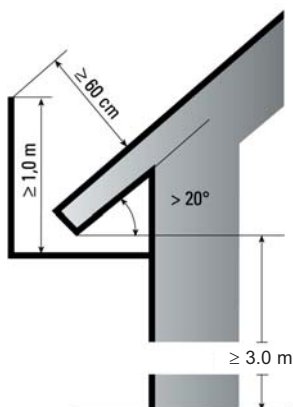
- Záchytné lešenia
riešené ako konzolové votknuté lešenia, konzolové lešenia alebo v kombinácii s fasádnym lešením,

- **Záchytné siete**
používané najmä pri halových stavbách,

- **Záchytné strešné lešenia,**
- **Ochranné strešné clony.**

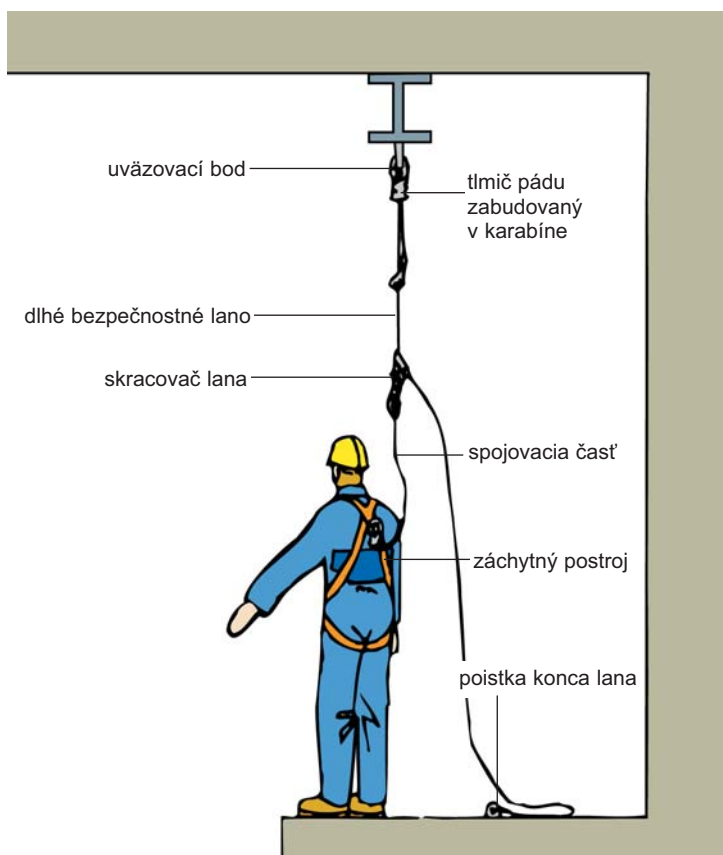

Osobné ochranné prostriedky (poistné lano)

Použitie primárnych a sekundárnych zabezpečení proti pádu nie je potrebné, ak sú náklady na ne neprimerane vysoké v porovnaní nákladom na vykonávanú prácu (pri prácach na streche je zabezpečenie pomocou osobných ochranných prostriedkov dostatočné, ak ide o drobnejšie práce

ako opravy a náterové práce, a v prípade, že ide o sklony strechy viac ako 20°, pri prácach na okraji a na štíte strechy).

- Bezpečnostné postroje s prípravkami na ochranu proti pádu z výšky alebo zariadeniami na zmiernenie nárazu pri páde (bezpečnostné lano, skracovač lana a tlmič pádu).
- Bezpečnostné pásy sa smú používať iba ako pridržiavacie pásy (napr. pri prácach na stožiaroch) alebo na zabezpečenie proti skĺznutiu (napr. pri prácach na strmých strešných plochách, ak je vylúčené skĺznutie cez odkvap).
- Bezpečnostné postroje rovnako ako bezpečnostné pásy musí **raz ročne** skontrolovať odborne spôsobilá osoba.

Lešenia

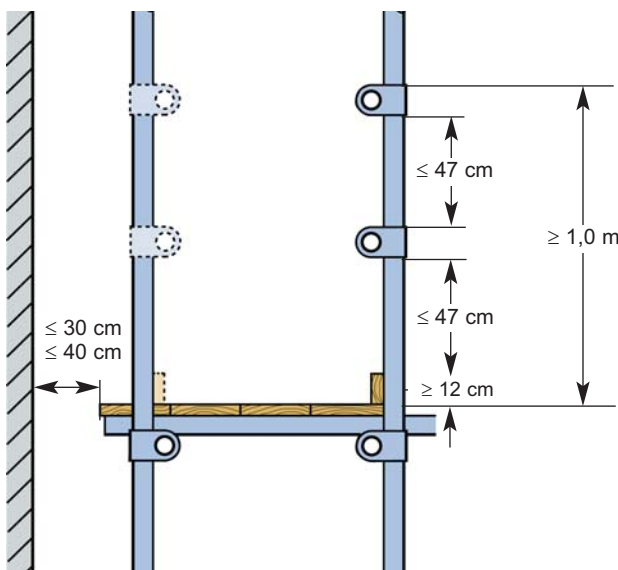
Kedy sú lešenia povinne predpísané?

- **Pracovné lešenia:** Ak sa pri výkone prác používajú vyvýšené pracoviská, napr. fasádne lešenia (rebríkové lešenia, kovové lešenia), pojazdné lešenia, kozové lešenia, závesné lešenia. Vhodnosť toho-ktorého lešenia sa riadi podľa vykonávaných prác.
- **Záchytné lešenia:** Ak treba osoby chrániť pred pádmi z väčšej výšky, napr. konzolové zavesené lešenia, konzolové votknuté lešenia.

Na čo treba dbať pri stavbe lešení?

- Lešenia smú stavať, v podstatnej miere meniť alebo demontovať len tí zamestnanci, ktorí sú s týmito prácami oboznámení (ostatní zamestnanci smú pracovať pod ich vedením, ak boli osobitne poučení).
- Všetky konštrukčné dielce lešenia, ktoré sa majú použiť, musí skontrolovať odborne spôsobilá osoba, či nevykazujú **zrejmé poškodenie**.
- Pri stavbe lešenia sa musia dodržať **údaje poskytnuté jeho výrobcom**.
- **Lešenia sa nesmú stavať nedokončené, ani sa nesmú len čiastočne demontovať.**
- Stojanové lešenia sa musia stavať na **únosných a stabilných podkladoch** (doskách podstavca, hranoloch, stĺpikoch), nie je dovolené podkladať pod ne tehly, debny, palety a podobne.
- Lešenia musia byť dostatočným spôsobom **stužené** – pomocou vzpier (uhlopriečky) alebo rámových konštrukcií. Tieto výstuže – a rovnako tak kotvenia – sa smú odstrániť až pri demontáži lešenia a v súlade s ňou.
- Fasádne lešenia sa musia buď **stavať** ako voľne stojace a **stabilné** (napr. pojazdné lešenia, kozové lešenia), alebo sa musia bezpečne **ukotviť** (v tlaku a ťahu) do objektu (napr. rebríkové lešenia, kovové lešenia). Pritom treba zohľadniť zvýšené namáhanie vetrom, ak sú lešenia zakryté sieťami, plachtami alebo ochrannými stenami.
- **Podlahy pracovných lešení** musia byť
 - uložené v celej šírke lešenia, musia tesne priliehať k sebe a musia byť položené tak, aby nemohli spadnúť, prevrhnúť sa alebo posunúť ani sa priveľmi prehýbať,
 - najmenej 40 cm široké; v prípade murárskych, betonárskych, kamenárskych a montážnych prác s ťažkými stavebnými dielcami široké najmenej 60 cm,
 - od výšky pádu 2,00 m zabezpečené proti pádu **držadlami pre ruky** („madlami“), **strednými výstuhami a zarážkami na nohy**.

- Vzdialenosť medzi podlahou lešenia a stavbou smie pri pracovných lešeniach dosiahnuť
 - v bežnom prípade **najviac 30 cm**,
 - pri zložito členených fasádach, obmurovkách a pod. **najviac 40 cm**.

- Každé poschodie lešenia musí byť bez rizika prístupné prostredníctvom **bezpečných pochôdznych výstupov alebo vstupov**, po ktorých ich možno aj opustiť, napr. prostredníctvom rebríkových priechodov, schodiskových veží, vonkajších schodísk, kolmých, pevne s lešením spojených rebríkov, pričom sú v prípade dĺžky väčšej ako 5 m od výšky 2 m vybavené ochranným košom.
- Lešenia pri alebo na dopravných plochách musia byť výrazne **označené** (výstražné osvetlenie). V prípade potreby treba použiť ochranu proti nárazu. V prvom rade však treba každopádne dodržať opatrenia predpísané dopravným orgánom.
- **Záchytné lešenia** sa smú v bežnom prípade nachádzať **najviac 3,00 m pod hranou, kde hrozí pád**,
- Podlahy záchytných lešení musia byť opatrené **ochrannou clonou** vysokou najmenej 50 cm,
- Ak sa na záchytné lešenie vstupuje, musia sa dodatočne k ochrannej clone vybaviť držadlami pre ruky („madlami“),
- Odborne spôsobilá osoba **firmy, ktorá lešenie zmontovala**, musí **po jeho dohotovení** a pred jeho použitím vykonať kontrolu celého lešenia.

Na čo treba dbať pri používaní lešení?

- Pred prvým použitím musí odborne spôsobilá osoba používateľa lešenia vykonať kontrolu, či sa na lešení nevyskytujú zrejmé nedostatky, t. zn. že používateľ lešenia sa nesmie spoľahnúť na to, že firma, ktorá lešenie zmontovala, toto lešenie postavila v súlade s predpismi.
- Okrem toho musí odborne spôsobilá osoba používateľa lešenia vykonať kontrolu, či sa na lešení nevyskytujú zrejmé nedostatky
 - po každom dlhodobejšom prerušení práce, po búrke, silnom daždi, mraze alebo obdobiach zlého počasia,
 - v prípade systémových lešení raz mesačne,
 - pri ostatných lešeniach najmenej raz týždenne.
- Lešenia sa smú v každom prípade používať až
 - po dokončení,
 - po vykonaní vyššie uvedených kontrol,
 - po odstránení nedostatkov, ktoré boli pri týchto kontrolách odhalené.
- **Nedokončené alebo len čiastočne demontované lešenie sa nesmie používať.**
- **Zmeny na lešeniach a upevňovanie zdvíhadiel sa smie robiť iba po dohode s firmou, ktorá lešenie zmontovala, prípadne to môže urobiť iba táto firma.**
- Zoskakovanie a zhadzovanie predmetov z lešenia je zakázané.

Na čo treba dbať navyše pri špeciálnych typoch lešení?

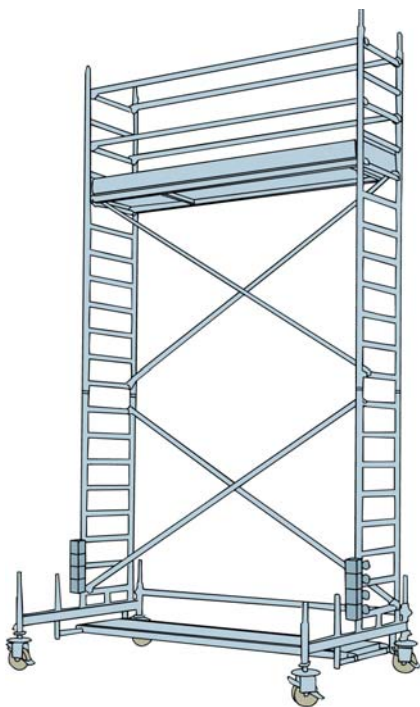
fasádne lešenia (kovové lešenia, rebríkové lešenia)

- Fasádne lešenia musia byť bezpečne ukotvené (v tlaku a ťahu) na objekte, ku ktorému sa stavajú (napr. rebríkové lešenia, kovové lešenia). Pritom treba zohľadniť zvýšené namáhanie vetrom, ak sú lešenia zakryté sieťami, plachtami alebo ochrannými stenami.
- V prípade systémových lešení sa musí pri ich prvom postavení vypracovať doklad o statike, ktorý spravidla výrobca poskytuje v rámci dodávky, prípadne si ho možno od výrobcu vyžiadať.
- Sieťe, plachty a iné zakrytie lešení treba staticky zohľadniť (statika systému alebo osobitný doklad).

Pojazdné stojanové lešenia

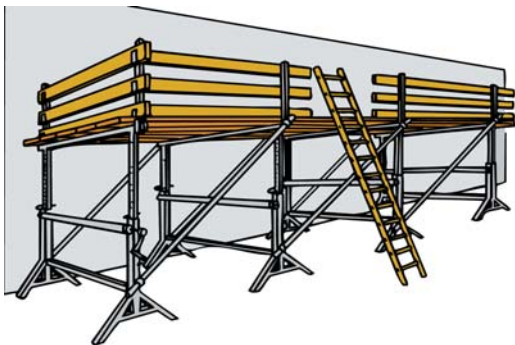
- Pojazdne stojanové lešenia sú také stojanové lešenia, ktorými možno pohybovať na kolieskach alebo valčekoch vo vodorovnom smere.

- Tieto kolieska a valčeky musia byť zabezpečené proti neúmyselnej „strate“; neúmyselnému posunutiu lešenia musia brániť blokovacie zariadenia.
- **Premiestňovanie pojazdného lešenia sa smie robiť len vtedy, keď sa na ňom nenachádzajú osoby ani neupevnené predmety.**
- Výstupy:
 - prednostne vnútri lešenia,
 - na vonkajšej strane: iba pomocou zvislých rebríkov pripnutých na úzkej strane lešenia,
 - použitie príložných rebríkov je neprípustné.
- Keďže lešenie (v bežných prípadoch) nebýva ukotvené, musí bezpečnosť proti prevrhnutiu potvrdiť odborne spôsobilá osoba. Toto potvrdenie nie je nutné, keď sú dodržané tieto podmienky:
 - ako materiál lešenia sú použité oceľové rúrky a podlahy z hrubých dosiek alebo materiál najmenej rovnakej hmotnosti,
 - výška najvyššej podlahy lešenia nad dotykovou plochou je najviac 6 m,
 - najmenšia dotyková šírka je vo vonkajšom priestore aspoň 2 m a najmenej 1,50 m v uzavretých priestoroch.

Kozové lešenia

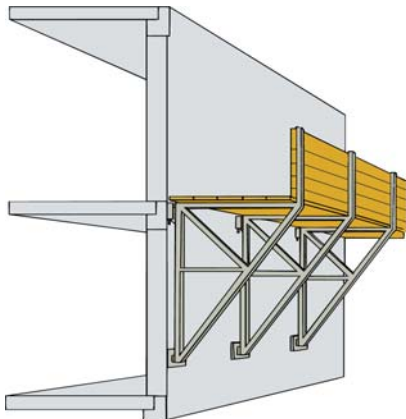
- maximálna výška lešenia 2,80 m,
- maximálna vzdialenosť medzi kozami: zvyčajne 3 m, ak sú zvýšené 2 m

Konzolové zavesené lešenia

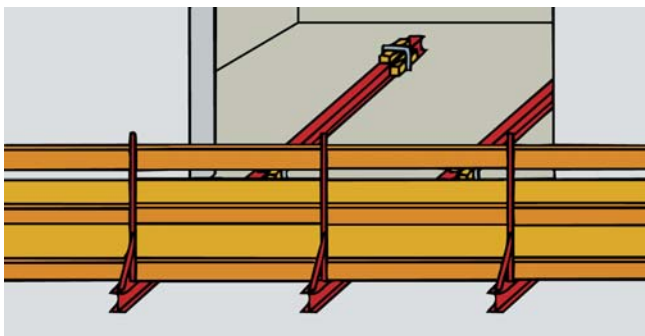
Upevnenie konzol pomocou

- skrutkového spoja, spôn atď. (je potrebný doklad o statike), alebo
 - slučiek:
 - kvalita ocele I,
 - minimálny priemer 8 mm,
 - zdvojené,
 - musia byť zahákované do spodnej ocelevej výstuže stropnej dosky.
- Pri okenných otvoroch a pod. treba zabezpečiť dostatočne únosné výmeny.

Konzolové votknuté lešenia

- Podlaha lešenia je uložená na konštrukčných prvkoch konzolovito vyčnievajúcich zo stavebného objektu,
- Každá konzola musí byť zabezpečená dvoma navzájom nezávislými upevneniami proti nadvihnutiu a jedným ďalším upevnením proti posunutiu v bočnom smere.

Záchytné strešné lešenia

- Záchytné strešné lešenia sa používajú v prípade väčšieho sklonu strechy ako 20°,
- Záchytné strešné lešenia sa môžu riešiť
 - ako konzolové votknuté lešenia,
 - ako konzolové zavesené lešenie,
 - v kombinácii s fasádnym lešením,
 - ako stožiarová stavebná plošina, pokiaľ s tým na jednej strane počíta výrobca vo svojom návode na prevádzku a pokiaľ je na druhej strane organizačne zabezpečené, že počas pohybu nebude môcť žiadny pracovník zostať na streche v nezabezpečenej oblasti.
- Ochranná stena sa skladá zo stĺpikov, mreží alebo sietí (veľkosť oka maximálne 100 cm²) a musí byť najmenej 1,00 m vysoká, pričom horný okraj tejto ochrannej steny musí byť od plochy strechy vzdialený najmenej 60 cm.
- Lešenie musí presahovať pracoviská, ktoré majú byť chránené, najmenej o 2 m.

Ďalšie exempláre tejto brožúry
získate bezplatne na svojom príslušnom inšpektoráte práce alebo na
Spolkovom ministerstve hospodárstva a práce, sekcia Pracovné právo
a inšpekcia práce.

alebo ako verziu na stiahnutie na adrese
<http://www.arbeitsinspektion.gv.at/AI/Service/Publikationen/default.htm>

Váš príslušný inšpektorát práce vám rád poradí

Grafické vyobrazenia zo zložky „Bezpečnosť na stavbe“ s láskavým súhlasom
pracovného združenia Sicherheit am Bau (Bezpečnosť na stavbe)
(Bundesinnung Bau (Spolkový cech Stavba), AUVA, BUAK)

Vydalo: Spolkové ministerstvo hospodárstva a práce
sekcia Pracovné právo a inšpekcia práce, 1040 Wien, Favoritenstraße 7
Spolupráca: Dipl.-Ing. Dr. Peter Petri, Dipl.-Ing. Peter Bernsteiner

Produkt **mic**

Nerobíme si nárok na úplnosť.

Stav: máj 2004

